

SVEIKATA

Galvos smegenų insultas: sveikti padeda visapusiška pagalba

Lietuvoje kas valandą po du žmones patiria galvos smegenų insultą. Plyšta arba užsikemša kraujagyslė smegenyse ir staiga nutrūksta tam tikros smegenų dalies kraujotaka. Dažno žmogaus gyvenimą tai pakeičia visam laikui.

Dovilė Janulytė

Ar išgyvens? Kaip palengvinti pasekmes? Tokius klausimus kasmet sau užduoda maždaug šešiolikos tūkstančių žmonių artimieji.

Klaipėdos universiteto ligoninės (KUL) insultų skyriaus vedėjas dr. Henrikas Kazlauskas pabrėžia, kad gelbėjant pacientus, kuriuos ištiko insultas, svarbi yra kiekviena minutė. Gydytojas neslepia, kad šios ligos pasekmės būna itin sunkios: apie 20 proc. ligonių miršta per pirmus tris mėnesius, o apie 25 proc. tampa slaugomais pacientais ir visam gyvenimui lieka priklausomi nuo aplinkinių.

Tad tai, jog klaipėdiečiams ir Klaipėdos krašto gyventojams, sergantiems galvos smegenų kraujotakos sutrikimu ar insultu, pagalba – visai šalia, yra gyvybiškai svarbu. Tačiau ne mažiau reikšminga, kad Klaipėdos universiteto ligoninėje yra visos galimybės tokius pacientus visapusiška ir skubiai ištirti bei imti gydyti pažangiaisiais ir efektyviausiais metodais.

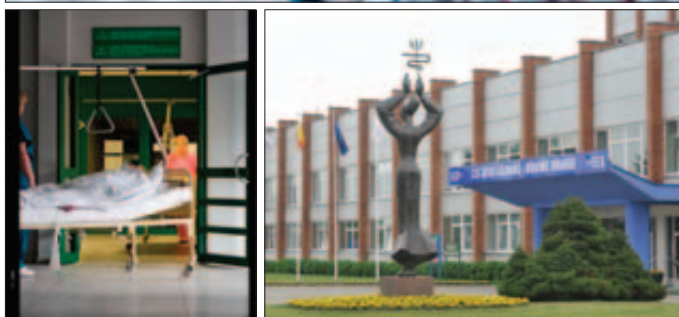
Valstybei – didžiulės išlaidos

H.Kazlauskas apgailestauja, kad nors mūsų šalyje pasiekta didelių laimėjimų gydant širdies ir kraujagyslių ligas, sergamumas ir mirštamumas nuo kraujotakos ligų Lietuvoje yra vienas didžiausių Europoje.

„Ilgėjant Lietuvos gyventojų gyvenimo trukmei, kaip prognozuojama, problemos aktualumas dar labiau padidės. Tai akivaizdžiai rodo šalių, kurių gyventojų gyvenimo trukmė ilga, pavyzdžiai“, – pabrėžia H.Kazlauskas.

Jis viliasi, kad gal apskaičiavus insultų gydymo išlaidas Lietuvoje bus rimtai susirūpinta dėl širdies ir kraujagyslių ligų prevencijos. „Insulto gydymo išlaidos didžiulės: vidutinės visos tiesioginės ir netiesioginės išlaidos vienam galvos smegenų insulto atvejui Lietuvoje sudaro apie 5,8 tūkst. eurų (koregavus pagal perkamosios galios paritetą). Be to, insulto gydymo išlaidos kasmet didėja“, – pastebi H.Kazlauskas.

Jo teigimu, insulto problemos aktualumą

Klaipėdos universiteto ligoninėje specializuota neurologinė, neurochirurginė ir reanimacinė pagalba bei specializuota radiologinė diagnostika teikiama visą parą

sudaro ir tai, kad po ūmaus insulto mažiausiai kas ketvirtam išgyvenusiam pacientui prireikia tam tikros socialinės pagalbos, globos, o kai kada jie visą parą tampa priklausomi nuo artimųjų ar kitų juos slaugančių asmenų.

Akivaizdu, kad pavienių asmenų ar organizacijų iniciatyvų čia toli gražu nepakanka, būtina nuosekli valstybinė politika.

Lengva pasakyti, kad reikia daugiau judėti, atsisakyti žalingų įpročių, tinkamai maitintis. Tai dauguma žmonių jau moka atmintinai, tačiau iškiepyti šiuos įgūdžius kasdiniame gyvenime, kaip rodo patirtis, asmeninių pastangų, jei jos apskritai dedamos, nepakanka.

Pagalba visą parą

Per beveik 20 metų, kai KUL įkurtas specializuotas insultų skyrius, jame gydoma dau-

giau nei po 800 pacientų per metus. Apie du trečdalius iš jų yra Klaipėdos miesto ir Klaipėdos krašto pacientai. Per tą laiką sukaupta neįkainojama savo ir iš užsienio kolegų perimta patirtis, taip pat įsigyta daug pažangios įrangos.

„Svarbiausia yra pacientų diagnostikos ir gydymo kompleksškumas. Specializuota neurologinė, neurochirurginė ir reanimacinė pagalba bei specializuota radiologinė diagnostika teikiama visą parą. Ligoninėje veikia insultų ir stacionarinės reabilitacijos skyrius, gydytojai neurologai ir reabilitologai konsultuoja konsultaciniame skyriuje, taip pat skiria ambulatorinę reabilitaciją, kuri yra labai efektyvi ir neatskiriama gydymo po insulto dalis. Reabilitacinis gydymas, kaip kompleksinės pagalbos dalis, taikomas nuo pirmos paciento patekimo į insultų skyrių dienos“, – aiškina H.Kazlauskas.

Pasak jo, radiologiniai-diagnostiniai tyrimai leidžia nedelsiant, dar ligoninės priėmimo skyriuje, bet kuriuo paros metu įvertinti paciento būklę ir priimti reikiamus sprendimus, kaip kuo efektyviau jam padėti.

KUL viena pirmųjų šalyje pradėjo sergančiųjų išeminiu galvos smegenų insultu gydymą intravenine trombolize, tad turi sukaupusi didelę tokio profilio pacientų gydymo patirtį.

Ligoninėje taip pat atliekamas specializuotas neurochirurginis (operacinis) pacientų, sergančių hemoraginiu ir išeminiu galvos smegenų insultu, gydymas, atkuriant sutrikusią galvos

smegenų kraujotaką operaciniu ar intervencine radiologijos metodu. Pacientų, gydomų insultų skyriuje, sveikimas labai priklauso ir nuo slaugytojų darbo kokybės. Todėl šiame skyriuje dirba specialiai parengti aukščiausios kvalifikacijos slaugos specialistai. ■

Insultų skyriaus vedėjas dr. H.Kazlauskas džiaugiasi, kad ligoninė pacientams gali teikti itin aukštos kokybės paslaugas